

Till alla som
väntar eller
just fått **barn**

Om socialförsäkringen

Socialförsäkringen är en viktig del av det svenska trygghets-systemet. Den svenska socialförsäkringen gäller för alla som bor eller arbetar i Sverige. Den ger ekonomiskt skydd för familjer och barn, för personer med funktionsnedsättning samt vid sjukdom, arbetsskada och ålderdom. Genom Sveriges medlemskap i EU kan du dessutom ha rätt till socialförsäkringsförmåner i andra EU-länder.

Välkommen till Försäkringskassan

När du får barn kommer du troligen att ha mer kontakt med Försäkringskassan än du har haft förut. Det är vi som har hand om och betalar ut havandeskapspenning, barnbidrag, föräldrapenning och andra ersättningar till barnfamiljer.

I broschyren kan du också läsa om din rätt att vara ledig före och efter förlossningen. Vi tar dessutom upp vårdnad, faderskap och andra begrepp som kan vara bra att känna till.

Flera av ersättningarna som du kan få beräknas utifrån din sjukpenninggrundande inkomst. I slutet av broschyren förklarar vi hur den beräknas.

Vill du veta mer?

Mer detaljerad information om specifika bidrag och förmåner finns att läsa och skriva ut som faktablad på www.forsakringskassan.se. Har du inte tillgång till Internet kan du alltid kontakta Försäkringskassan.

Det här gäller alltid

För att kunna få ersättning från Försäkringskassan måste du uppfylla vissa krav. När du ansöker om ersättning ska du därför lämna uppgifter till Försäkringskassan som i sin tur bedömer och beslutar om du har rätt till ersättningen eller inte. Om det behövs kan vi också komplettera dina uppgifter med information från till exempel andra myndigheter och din arbetsgivare.

Innehåll

1	Innan barnet är fött	Sid 6
	Du har rätt att vara ledig innan förlossningen _____	6
	Sjukpenning under graviditeten _____	8
2	Du har rätt att vara ledig med ditt barn	Sid 9
3	Jämställdhetsbonus	Sid 10
4	När barnet föds	Sid 12
	Ledighet och ersättning i samband med barns födelse _____	12
5	Om adoption	Sid 14
	Adoptionskostnadsbidrag _____	14
	Ersättning i samband med adoptionen _____	15
6	Vårdnad och boende	Sid 16
	Faderskap _____	16
	Vad är vårdnad? _____	16
	Om ni inte bor ihop _____	17

7 **Föräldrapenning** **Sid 18**

Hur gör jag för att få föräldrapenning? _____	18
Hur många dagar kan jag få föräldrapenning? _____	19
Kan jag avstå föräldrapenningdagar åt någon annan? _____	19
Hur stor är ersättningen? _____	19
De första 180 dagarna gäller speciella regler _____	20
Olika sätt att ta ut föräldrapenningen _____	21
Om du blir sjuk _____	22
Du behåller samma föräldrapenning i minst två år _____	22

8 **Barnbidrag och flerbarnstillägg** **Sid 23**

Vem får barnbidraget? _____	23
Kan man dela på barnbidraget? _____	23
Hur länge betalas barnbidraget ut? _____	23
Flerbarnstillägg _____	24

9 **Bostadsbidrag** **Sid 25**

10 **Pensionsrätt under småbarns- åren** **Sid 26**

11 **Sjukpenninggrundande inkomst** **Sid 27**

12 **Så här kan du göra** **Sid 29**

www.forsakringskassan.se _____	29
020-524 524 _____	30
SMS _____	30
Frågor _____	30

1

Innan barnet är fött

Du har rätt att vara ledig innan förlossningen

Du som väntar barn har rätt att vara ledig med föräldrapenning redan från och med den 60:e dagen innan din beräknade förlossning. Du kan vara helt ledig eller förkorta din arbetstid genom att ta ut föräldrapenning för en del av dagen. Det kan bli aktuellt om du har graviditetsbesvär som till exempel trötthet, svullna ben, allmän otymplighet och lättare ryggbesvär. Sådana besvär drabbar många kvinnor under graviditetens sista månader, och föräldrapenningen är därför utformad så att alla kvinnor ska kunna vara hemma eller gå ner i arbetstid under den tiden.

Du har också rätt att vara ledig från arbetet för att gå på föräldrautbildning som anordnas av Mödravårdscentralen (MVC). Under utbildningen kan båda föräldrarna ta ut föräldrapenning samtidigt.

Du måste anmäla att du vill ha föräldrapenning senast samma dag som du vill ha ersättning för. Läs mer om föräldrapenning längre fram i broschyren.

Havandeskapspenning - om du inte kan eller får arbeta

Det finns arbeten som det är svårt eller omöjligt att utföra när du är gravid. Det kan bero på att arbetet är fysiskt påfrestande eller på att det finns risker i arbetsmiljön. I första hand ska din arbetsgivare då omplacera dig till

andra arbetsuppgifter. Går inte det kan du ansöka om havandeskapspenning.

Du har rätt till havandeskapspenning om du har ett fysiskt påfrestande arbete, och din arbetsförmåga på grund av graviditeten är nedsatt med minst en fjärdedel. Ett fysiskt påfrestande arbete kan till exempel vara ett arbete som innebär tunga lyft eller påfrestande, ensidiga rörelser. Om du kan arbeta en del av dagen kan du ansöka om tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels havandeskapspenning.

Du har också rätt till havandeskapspenning om du har ett arbete som du inte får utföra på grund av risker i arbetsmiljön. Riskfaktorer för gravida kvinnor kan till exempel vara arbetsuppgifter eller miljöer där du kommer i kontakt med ämnen som kan skada ditt barn. Din arbetsgivare har ansvaret för att bedöma om du får fortsätta arbeta eller inte.

Omplacering gäller i första hand

Du kan bara få havandeskapspenning om inte din arbetsgivare kan placera om dig till ett lättare eller mindre riskfyllt arbete. Det första du måste göra om du har ett fysiskt påfrestande arbete är alltså att minst en månad i förväg anmäla till din arbetsgivare att du vill bli omplacerad på grund av att du är gravid. Gör du anmälan för sent, och arbetsgivaren därför inte kan omplacera dig, får du ingen havandeskapspenning.

Behöver du bli omplacerad på grund av risker i arbetsmiljön ska du förstas omgående tala om för din arbetsgivare att du är gravid. Arbetsgivaren ska sedan se om det finns möjlighet att ge dig andra arbetsuppgifter.

När kan jag få havandeskapspenning?

Om du får havandeskapspenning på grund av ett fysiskt påfrestande arbete så kan du få ersättning i högst 50 dagar, tidigast från och med den 60:e dagen före beräknad förlossning. Om du har blivit förbjuden att fortsätta ditt arbete på grund av risker i arbetsmiljön får du havandeskapspenning för varje dag som förbudet gäller.

Du kan bara få havandeskapspenning till och med den elfte dagen före den beräknade förlossningen. De sista 10 dagarna kan du i stället ta ut föräldrapenning eller semester.

Ansök senast samma dag

Du måste ansöka om havandeskapspenning senast samma dag som vill ha ersättning för. Till ansökan ska du alltid bifoga ett moderskapsintyg och ett utlåtande om omplacering.

Sjukpenning under graviditeten

Om du inte kan arbeta på grund av sjukdom när du är gravid har du rätt till sjukpenning. Det gäller oberoende av hur lång tid det är kvar till den beräknade förlossningen.

Om du har rätt till sjukpenning under graviditeten avgörs alltid genom en individuell prövning. Både läkaren och Försäkringskassan ska ta hänsyn till förhållandena i varje enskilt fall.

Du har rätt att vara ledig med ditt barn

När du har barn som är yngre än ett och ett halvt år har du rätt att vara helt ledig från arbetet. Du har också rätt att vara ledig från arbetet de dagar som du tar ut föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

Så länge du har barn som är under åtta år, eller barn som går i första klass i skolan, har du också rätt att arbeta kortare dagar. Du får förkorta den normala arbetstiden med upp till en fjärdedel.

Du bör anmäla till din arbetsgivare att du ska vara föräldraledig senast två månader innan om inget annat har avtalats. Du kan läsa mer om din rätt att vara föräldraledig i föräldraledighetslagen.

3

Jämställdhetsbonus

Jämställdhetsbonusen ska underlätta för föräldrar att dela lika på föräldraledigheten. Den förälder som har tagit ut flest dagar med föräldrapenning under ett kalenderår får jämställdhetsbonus om han eller hon arbetar när den andra föräldern tar ut föräldrapenning. Om ni delar lika på dagarna med föräldrapenning får ni maximal bonus.

För att få bonus måste ni ha gemensam vårdnad om barnet. Men ni behöver inte vara gifta eller bo tillsammans.

Bonusen beräknas i efterhand och betalas ut som en skatte-reduktion, alltså en rabatt på skatten. Den förälder som varit ledig längst får pengarna insatta på sitt skattekonto i samband med slutskattsedeln som kommer tidigast före midsommar och senast i december.

Ni måste ansöka om jämställdhetsbonus senast den 1 mars året efter att bonusen tjänats in. Vi skickar ut en blankett i början av februari till de föräldrar som kan vara berättigade till bonus.

4

När barnet föds

Ledighet och ersättning i samband med barns födelse

Du som är pappa eller andra förälder till barnet har rätt att vara ledig i tio dagar med tillfällig föräldrapenning i samband med ditt barns födelse. De dagarna ska ge dig möjlighet att vara med vid förlossningen, lära känna det nya barnet och ta hand om andra barn i familjen.

Även andra personer kan få ersättningen. Det gäller till exempel när det inte finns någon pappa som har rätt till tillfällig föräldrapenning.

Du kan ta ut ersättningen samtidigt som mamman eller den andra föräldern tar ut föräldrapenning. Du får ersättning under högst 10 dagar per barn. Det betyder att vid tvillingfödelse kan du få 20 dagar, vid trillingfödelse 30 och så vidare.

Du får ta ut dagarna ända till och med den 60:e dagen efter det att barnet kommit hem från förlossningen. Du kan ta ut ersättning för hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Det betyder att du kan välja att till exempel vara hemma i 20 halva dagar.

Tillfällig föräldrapenning ger dig något mindre än 80 procent av din sjukpenninggrundande inkomst. För att få tillfällig föräldrapenning måste du göra en anmälan samma dag som du vill ha ersättning för. Om du har en e-legitimation kan du anmäla och begära ersättning direkt på www.forsakringskassan.se

Vissa arbetsgivare gör automatisk anmälan åt dig. Men du måste själv ta reda på hur det fungerar på din arbetsplats.

5

Om adoption

En adoptivförälder har samma rättigheter och skyldigheter som en biologisk förälder. Genom adoptionen får barnet samma ställning som om det fötts inom familjen. Adopterar en make den andra makens barn anses barnet vara makarnas gemensamma barn.

För att få adoptera ett barn måste man ha socialnämndens medgivande.

Adoptionskostnadsbidrag

Vid adoption av ett barn från utlandet kan man få adoptionskostnadsbidrag. För att få bidrag måste ni som är adoptivföräldrar vara bosatta i Sverige, både när ni får barnet i er vård och när adoptionen blir giltig. Adoptionen måste också vara godkänd av Myndigheten för Internationella Adoptionsfrågor (MIA) eller av en svensk domstol. Barnet som adopteras får inte ha fyllt 10 år.

Man kan inte få adoptionskostnadsbidrag vid adoption av ett biologiskt barn eller ett tidigare adopterat barn. Man kan heller inte få bidraget om adoptionen gäller ett barn till den som man är gift med.

Du måste ansöka om bidraget inom ett år från den dag då adoptionen blev giltig.

Även du som är ensamstående förälder kan ha rätt till adoptionskostnadsbidrag. Barn till ensamstående adoptivföräldrar kan också få underhållsstöd. Underhållsstödet ska

kompensera barnet ekonomiskt för det underhållsbidrag det annars skulle ha fått av en andra förälder.

Ersättning i samband med adoptionen

I samband med adoption av ett barn som är yngre än 10 år har föräldrarna rätt att vara lediga och få ersättning i form av tillfällig föräldrapenning i fem dagar var. Om ni vill kan ni komma överens om en annan fördelning av dagarna. Adopterar ni flera barn samtidigt får ni ytterligare tio dagar för varje barn. Ni kan ta ut dagarna längst till och med den sextionde dagen efter den dag som ni fick barnet i er vård.

Om du är ensam adoptivförälder har du rätt till de tio dagarna.

Tillfällig föräldrapenning ger dig något mindre än 80 procent av din sjukpenninggrundande inkomst. För att få tillfällig föräldrapenning måste du göra en anmälan senast samma dag som du vill ha ersättning för. Vissa arbetsgivare gör automatisk anmälan åt dig. Men du måste själv ta reda på hur det fungerar på din arbetsplats.

6

Vårdnad och boende

När ett barn föds fyller barnmorskan i en födelseanmälan. Den skickas till skatteverket, som registrerar barnet i folkbokföringsregistret och ger det ett personnummer. Skatteverket informerar sedan Försäkringskassan om barnets födelse.

Faderskap

När ett gift par får barn räknas mannen automatiskt som pappa till barnet. Är ni inte gifta när barnet föds ska pappan bekräfta faderskapet skriftligt. Kommunens socialnämnd ska godkänna bekräftelsen.

Vad är vårdnad?

Vårdnad är ett rättsligt begrepp. Det är alltså inte samma sak som att ta hand om och vårda barnet. Den som har vårdnaden om barnet bestämmer i frågor som rör barnet. Ett barn står under någons vårdnad fram till 18-årsdagen.

Om ni som är föräldrar är gifta med varandra har ni gemensam vårdnad om barnet. Är ni inte gifta med varandra får mamman ensam vårdnad om barnet. För att få gemensam vårdnad måste ni då göra en anmälan till Skatteverket. Oftast gör man det i samband med att pappan bekräftar faderskapet. Det går också att göra senare.

Om ni inte bor ihop

Föräldrar som har gemensam vårdnad men inte bor ihop bestämmer tillsammans var barnet ska bo och hur mycket det ska bo på varje ställe. Går det inte att komma överens kan ni be en domstol om hjälp.

Var ska barnet vara folkbokfört?

Skatteverket beslutar var barnet ska vara folkbokfört. Barnet folkbokförs i regel hos den förälder eller de föräldrar där barnet oftast bor. Var barnet är folkbokfört kan bland annat ha betydelse för rätten till bostadsbidrag.

Socialtjänsten kan hjälpa till

Socialtjänsten i kommunen erbjuder ibland råd och stöd till föräldrar och kan svara på frågor om vårdnad, boende, umgänge med mera. Kontakta din kommun för att få mer information.

7

Föräldrapenning

För barn födda före 2002 gäller delvis andra regler.
Kontakta oss för att få veta mer.

Föräldrapenning är den ersättning föräldrar får för att kunna vara lediga från arbetet för att ta hand om sina barn. Med föräldrapenning kan du som är förälder vara ledig och få ersättning i längre sammanhängande perioder, enstaka dagar eller delar av dagar. Det går att ta ut föräldrapenning tills barnet fyller åtta år eller tills det har slutat i första klass i skolan.

Du kan bara få föräldrapenning för den tid du är hemma för att ta hand om ditt barn. Du får alltså inte arbeta eller studera när du tar ut föräldrapenning för samma tid.

Hur gör jag för att få föräldrapenning?

Du måste anmäla att du vill ha föräldrapenning senast samma dag som du vill ha ersättning för. Först när du har anmält kan du begära ersättning. Om du har en e-legitimation kan du anmäla och begära ersättning direkt på www.forsakringskassan.se. Läs mer om hur du anmäler och begär föräldrapenning i slutet av broschyren.

Föräldrapenning betalas i regel ut en gång i månaden eller vid ersättningsperiodens slut.

Hur många dagar kan jag få föräldrapenning?

Vid gemensam vårdnad har ni som är föräldrar rätt till 240 dagar var med föräldrapenning. Av dessa är 60 dagar reserverade för var och en av er. De övriga kan en av er välja att avstå till den andra föräldern.

Har du ensam vårdnad om barnet har du rätt till alla 480 dagarna. Tvillingföräldrar har rätt till ytterligare 180 dagar med föräldrapenning.

Kan jag avstå föräldrapenningdagar åt någon annan?

Den som bor tillsammans med en förälder utan att själv vara förälder eller ha vårdnaden om barnet kan i vissa fall också få föräldrapenning. Det gäller om han eller hon

- har eller har haft andra gemensamma barn med föräldern
- är eller har varit gift med föräldern
- är eller har varit registrerad partner med föräldern.

Men den som inte själv är förälder och vårdnadshavare till barnet har ingen egen rätt till föräldrapenning. Den förälder som är vårdnadshavare måste avstå av sina dagar.

Hur stor är ersättningen?

Vissa arbetsgivare kan betala ut extra ersättning som en utfyllnad till föräldrapenningen. Kontakta din arbetsgivare eller ditt fackförbund för att få veta mer.

Tre olika ersättningsnivåer

Det finns tre olika ersättningsnivåer inom föräldrapenningen: sjukpenningnivå, grundnivå och lägstanivå. Ersättningen på sjukpenningnivån beror på vilka inkomster du har. Ersättningen på grundnivån och lägstanivån är i de flesta fall lika stor, och den är lika för alla.

Sjukpenningnivå

Under 390 av de sammanlagt 480 dagarna med föräldrapenning får föräldrarna ersättning på sjukpenningnivå. Sjukpenningnivån ger dig något mindre än 80 procent av din sjukpenninggrundande inkomst. De 60 dagar som är reserverade för var och en av föräldrarna är dagar på sjukpenningnivå.

Grundnivå

Om du inte uppfyller villkoren får att få ersättning på sjukpenningnivå får du ersättning på grundnivå i stället.

Lågstanivå

De övriga 90 dagarna får föräldrarna ersättning på lågstanivå.

Vad händer om jag får tvillingar?

Av de 180 extra dagarna som betalas ut till föräldrar med tvillingar är 90 på sjukpenning- eller grundnivå. Vid födsel av fler än två barn samtidigt har föräldrarna rätt till föräldrapenning på sjukpenning- eller grundnivå i ytterligare 180 dagar för varje barn utöver de två första.

De första 180 dagarna gäller speciella regler

De första 180 dagarna som betalas ut för ett barn är alltid dagar på sjukpenning- eller grundnivå. För att du under de dagarna ska få föräldrapenning på sjukpenningnivå måste du uppfylla ett speciellt villkor: du måste ha haft en sjukpenninggrundande inkomst som varit högre än 180 kronor per dag i 240 dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade födelsen. Har du arbetat i ett annat EU- eller EES-land kan du få tillgodoräkna dig den perioden.

Uppfyller du inte villkoret kan du bara få ersättning på grundnivå under de första 180 dagarna som föräldrapenning betalas ut för ett barn.

Kom ihåg att regeln gäller de första 180 dagarna som föräldrapenning betalas ut för ett barn, alltså inte de första 180 dagarna du tar ut föräldrapenning.

Olika sätt att ta ut föräldrapenningen

Om du vill arbeta kortare dagar kan du ta ut föräldrapenning för en del av dagen. Du kan ta ut tre fjärdedels föräldrapenning om du arbetar högst en fjärdedel av normal arbetstid, halv föräldrapenning om du arbetar högst hälften av normal arbetstid och så vidare ned till en åttondels föräldrapenning om du arbetar högst sju åttondelar av normal arbetstid.

Hel föräldrapenning på grund- eller lägstanivå kan du ta ut om du arbetar upp till sju åttondelar av normal arbetstid.

Kan vi vara lediga samma dag?

Båda föräldrarna kan inte vara lediga samtidigt och få hel föräldrapenning för samma barn. Men ni kan vara lediga samma dag med föräldrapenning för halva dagen vardera, eller för två olika barn samma dag.

Kan jag få föräldrapenning på arbetsfria dagar?

Du kan ta ut föräldrapenning på grund- eller lägstanivå för arbetsfria dagar. Däremot kan du inte ta ut föräldrapenning samtidigt som du har semester.

För att få hel föräldrapenning på sjukpenningnivå för dagar som normalt är arbetsfria måste du ta ut hel föräldrapenning på sjukpenningnivå dagen före eller efter de arbetsfria dagarna. På motsvarande sätt gäller att du måste ta ut halv föräldrapenning på sjukpenningnivå när du vill ha halv ersättning för arbetsfria dagar och så vidare. Det gäller om den arbetsfria perioden är fyra dagar eller färre.

På www.forsakringskassan.se kan du planera hur du ska ta ut dina dagar med föräldrapenning.

Om du blir sjuk

Blir du så sjuk att du inte kan ta hand om ditt barn under tiden du får föräldrapenning ska du anmäla det till Försäkringskassan. I stället för föräldrapenning kan du då få sjukpenning.

Du behåller samma föräldrapenning i minst två år

Många småbarnsföräldrar väljer att gå ner i arbetstid och får därför lägre inkomster. Du får ändå föräldrapenning beräknad utifrån den sjukpenninggrundande inkomst du hade vid barnets födelse ända tills barnet fyller två år.

Om du som är mamma blir gravid igen innan barnet fyllt ett år och nio månader, behåller du och den andre föräldern samma föräldrapenning också efter barnets tvåårsdag. Det gäller även om er sjukpenninggrundande inkomst har sänkts.

Det innebär att den storlek på föräldrapenningen som gällde för det första barnet kommer att gälla också för nästa barn i minst två år. Det fungerar på samma sätt om du adopterar ett barn inom två år och sex månader efter ditt tidigare barns födelse, eller efter en tidigare adoption.

Barnbidrag och flerbarnstillägg

Barn som bor i Sverige har rätt till barnbidrag. Du behöver inte ansöka om barnbidraget. Det betalas automatiskt ut från och med månaden efter barnets födelse eller från och med månaden efter barnet anses vara bosatt i Sverige. Barnbidraget är skattefritt och betalas ut den 20 varje månad.

Vem får barnbidraget?

Det är barnet som har rätt till barnbidrag, men det betalas ut till en förälder. Föräldrar som har gemensam vårdnad om sitt barn kan välja vem som ska få barnbidraget. Om ni inte väljer betalas pengarna ut till mamman. När en förälder har ensam vårdnad får den föräldern barnbidraget. Om ni har gemensam vårdnad, men barnet bara bor hos en av er, kan den föräldern begära att få barnbidraget mot den andra förälderns vilja.

Kan man dela på barnbidraget?

Föräldrar som inte bor ihop, men har barnet hos sig ungefär halva tiden var, kan dela på barnbidraget. Ni måste ha gemensam vårdnad om barnet och vara överens om att dela på bidraget.

Hur länge betalas barnbidraget ut?

Barnbidraget betalas ut till och med det kvartal då barnet fyller 16 år. Barn som har fyllt 16 år och går kvar i grundskolan eller i särskola kan få förlängt barnbidrag.

Flerbarnstillägg

Flerbarnstillägg betalas ut automatiskt om du får barnbidrag för minst två barn. Flerbarnstillägget är också skattefritt.

Får jag flerbarnstillägg för äldre barn?

Du kan få flerbarnstillägg också för barn som har fyllt 16 år om de har studiebidrag eller förlängt barnbidrag. Du måste anmäla att du vill ha flerbarnstillägg för barn över 16 år.

Får vi räkna med alla barn som bor hos oss?

Två föräldrar som bor ihop och får barnbidrag för minst ett barn var kan få räkna ihop samtliga barn för att få flerbarnstillägg. Ni måste vara eller ha varit gifta med varandra, eller ha eller ha haft ett gemensamt barn. Ni måste anmäla att ni vill ha flerbarnstillägg.

Bostadsbidrag

Barnfamiljer med låga inkomster kan få bostadsbidrag. Hur mycket du kan få beror på hur stora inkomster du har, hur mycket du betalar för din bostad, bostadens storlek och hur många barn du har.

Bostadsbidraget är ett preliminärt bidrag. Du söker bidrag utifrån vilka inkomster du tror att du kommer att ha under året. Det innebär att du kan bli skyldig att betala tillbaka pengar om du får högre inkomster än beräknat. Meddela oss på en gång om du får ändrade inkomster. Då kan vi minska bidraget, och du slipper bli skyldig att betala tillbaka pengar.

Du måste bo och vara folkbokförd på den adress som du söker bidrag för. I vissa fall kan man dock göra undantag från folkbokföringskravet. Du kan få bostadsbidrag oavsett om du äger bostaden eller hyr den.

På www.forsakringskassan.se kan du räkna ut om du kan få bostadsbidrag och i så fall hur mycket. Där finns också ansökningsblanketter.

10 Pensionsrätt under småbarnsåren

Pensionsår för barnår är ett sätt att kompensera föräldrar ekonomiskt. Du får pensionsrätt för de fyra första åren i ditt barns liv, oavsett om eller hur länge du varit föräldraledig. Är ditt barn adopterat kan du få barnårsrätt för de första fyra åren som du har haft barnet i din vård, som längst till det år barnet fyller 10 år.

Den förälder som har lägst pensionsunderlag får automatiskt rätten till barnår. Om ni vill att barnårsrätten ska tillgodoräknas den andra föräldern ska det anmälas till Försäkringskassan. Anmälan måste ha kommit in senast 31 januari året efter det år anmälan gäller.

Sjukpenning- grundande inkomst

Många av ersättningarna som du kan få från Försäkringskassan beräknas utifrån din sjukpenninggrundande inkomst. Det gäller också föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av Försäkringskassan utifrån din beräknade årliga arbetsinkomst. Om du är anställd beräknas årsinkomsten med hjälp av din lön före skatt. Har du ett eget företag räknas företagets beräknade nettointäkt som årsinkomst.

Den sjukpenninggrundande inkomsten har ett tak. Den kan inte bli högre än ett 7,5 prisbasbelopp. Det betyder att du inte får ersättning för det du tjänar utöver det beloppet. Föräldrapenningen är dock ett undantag. När vi räknar ut hur mycket du får i föräldrapenning räknar vi med inkomster ända upp till 10 prisbasbelopp. Har du höga inkomster kan du alltså få mer i föräldrapenning än du kan få i sjukpenning och tillfällig föräldrapenning.

Du hittar aktuellt prisbasbelopp på www.forsakringskassan.se under länken Aktuella belopp.

12 Så här kan du göra

www.forsakringskassan.se

På vår webbplats kan du enkelt och snabbt sköta dina ärenden med hjälp av våra självbetjäningstjänster.

Du kan

- planera hur du ska ta ut din föräldrapenning och se hur mycket pengar du kan få
- anmäla och begära föräldrapenning
- anmäla och begära tillfällig föräldrapenning för vård av sjukt barn
- anmäla och begära tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse
- se hur mycket du kan få i jämställdhetsbonus
- beräkna ditt preliminära bostadsbidrag
- lämna synpunkter på vår service.

För att begära ersättning behöver du en e-legitimation som du hämtar från din bank på Internet eller hos Telia.

För att göra en anmälan, planera hur du ska ta ut din föräldrapenning eller beräkna jämställdhetsbonus och bostadsbidrag behöver du ingen e-legitimation.

020-524 524

På vår telefon för självbetjäning kan du anmäla vård av barn, tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse och föräldrapenning. Du kan också beställa intyg, blanketter och broschyrer. Telefonen är öppen dygnet runt och samtalet är gratis.

SMS

Om du använder vår sms-tjänst kan du:

- Anmäla tillfällig föräldrapenning när barnet är sjukt.
 - Sms:a TFP och ditt personnummer följt av barnets personnummer till 71020.
- Anmäla tio dagar med tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse.
 - Sms:a TIODAGAR och ditt personnummer till 71020.

Personnumret kan skrivas med valfritt 10 eller 12 siffror samt med eller utan mellanslag och bindestreck. Du får alltid en bekräftelse på att ditt sms tagits om hand.

Att använda sms-tjänsten kostar som ett vanligt sms.

Frågor

Har du frågor kan du använda Hanna, vår digitala assistent på webben. Hon svarar på de vanligaste frågorna om våra försäkringar och tjänster och vägleder dig till rätt information.

Du kan också ringa vårt Kundcenter på telefon 0771-524 524 eller till Nationell förmedlingstjänst för texttelefoner 90 160.

Skyldigheter

Anmäl förändringar till Försäkringskassan

Du är alltid skyldig att anmäla ändrade förhållanden som har betydelse för rätten till ersättning.

Vad händer om du får för hög ersättning?

Om du får en ersättning som du inte har rätt till, blir du normalt skyldig att betala tillbaka pengarna. Det gäller även om det inte är ditt fel att du fått ersättningen.

Försäkringskassan polisanmäler misstänkt brott

Att medvetet lämna felaktiga uppgifter eller låta bli att anmäla förändringar som kan påverka rätten till ersättning kan vara brottsligt. Försäkringskassan polisanmäler alla misstänkta bidragsbrott.

Mer information

Den här broschyren ger endast övergripande information och ska inte betraktas som lagtext i ämnet.

På **www.forsakringskassan.se** finns mer information om socialförsäringen och även fördjupad information i faktablad om enskilda ärendeslag.

Broschyren finns även i lättläst version och som ljudfil på vår webbplats. Vill du ha broschyren på talkassett eller punktskrift kan du beställa den från Inläsningstjänst AB, telefon 08-556 115 64.

Myndighetsguiden

Här har vi samlat adresser till några andra myndigheters webbplatser.

Arbetsförmedlingen **www.arbetsformedlingen.se** och kommunernas näringslivssekreterare är informationskällor för dig som har frågor om arbete och arbetsmarknaden. På **www.foretagarguiden.se** kan du få svar på frågor om du ska starta eget företag. Har du frågor om skatt kan du gå in på **www.skatteverket.se**. På Socialstyrelsens sida **www.socialstyrelsen.se** finns bland annat information om vårdnad, boende och umgänge.

Any questions? Please contact our Customer Service Center 0771-524 524.